

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

historického jádra města. Nejstarší osídlení z poloviny 14. století reprezentuje několik zahloubených objektů bez materiálu (jáma 506, 510), které však vycházejí z nejnižší vrstvy s keramikou tohoto období.

Intenzitu osídlení v průběhu 15. století dokládá výrazný sídlištní horizont (kont. 116) se značným množstvím nálezů - především keramiky, Fe předmětů, unikátního souboru kamnových kachlů a především některými nálezy drobných plastik světců a andlíků, které Prostějov zařazují na druhé místo po Olomouci v intenzitě jejich výskytu. Za pozornost stojí i místní miniaturní napodobenina brněnského poháru, v tomto prostoru též ojedinělá. Drobné zahloubené objektů (kulové jamky - 505-509, 520-521) dokládají, že v průběhu 14.-15. století byl tento prostor součástí hospodářského zázemí domů na Žižkově náměstí. V té době zde není doložena žádná zástavba.

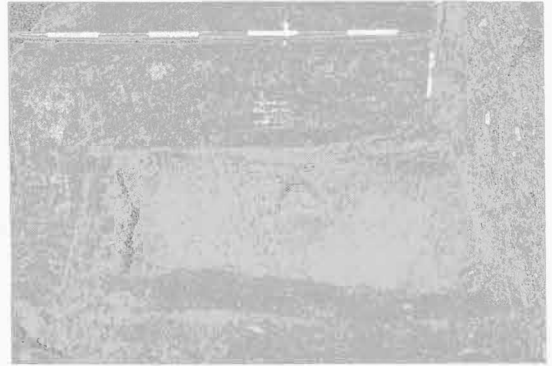
V průběhu 16. století dochází v prostoru Koželuhovy ulice k výstavbě kamenného, nebo alespoň částečně kamenného domu, z něhož jsou doloženy zbytky základů. Ze zázemí domu se podařilo prozkoumat jímku s dřevěnou výdřevou (jáma 516 - obr. 1), studnu s dřevěným roubením (jáma 511) a několik kulových jamek a menších jam (jáma 517). Dále zde byl zjištěn především výrazný sídlištní horizont nálezů (kont. 101, 108). Ty jsou zastoupeny keramikou, částmi kamnových kachlů, množstvím železných a skleněných předmětů a především souborem bronzových a stříbrných předmětů. Jedná se o drobné mince, špendlíky, odštířky plechu, zlomky suroviny, celé větší předměty a licí formičku. Celý tento soubor dokládá s největší pravděpodobností fungování pasířské dílny. Výzkum zasáhl i parcelu druhého domu s dřevěným přístavkem - „skladem“ - s dřevěnou prkennou podlahou (502 - kont. 103 a podlaha 001). Z jeho zásypu byly získány zlomky okenních tabulek, ale především části zuhelnatělé tkaniny a cínová obchodní pečeť s tudorovskou růží, v roce 1583 a opisem GVILHELMUS ALMANDETE. Tento předmět dokládá import sukna a tím i čilé obchodní kontakty z Anglie do Prostějova v 16. století.

Závěrečná zjištění náleží období 17.-20. století, kdy po požáru vzniká nový dům, který zde stál do druhé světové války. Tehdy byl tento prostor zasažen americkým bombardováním a zbytky domu byly z bezpečnostních důvodů strženy.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Bez. Prostějov). Koželuhova Gasse. Mittelalter, Neuzeit (14.-19./20. Jh.). Stadt. Rettungsgrabung.

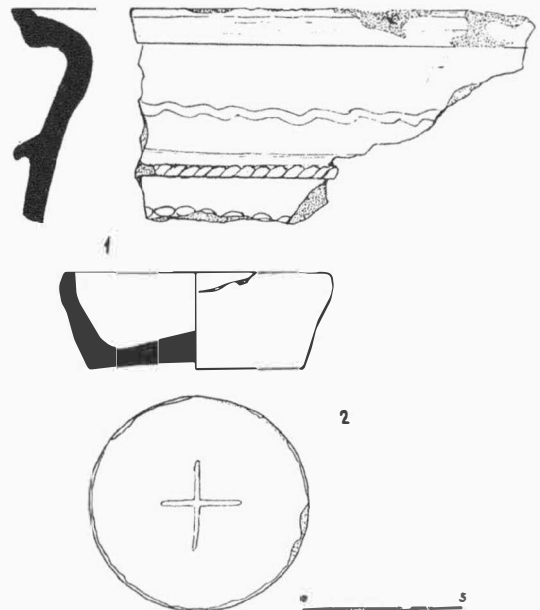

Obr. 1. Prostějov - "Koželuhova ulice". Celkový pohled na odkrytou jímku s dřevěným roubením a jednou z nádob z poloviny 16. Století. Foto M. Šmíd. Reservoir.

PŘEROV (okr. Přerov)

Polní trať „Za Kapličkou“. Doba mladohradištní. Povrchový sběr.

Naleziště leží na levém břehu řeky Bečvy. Zde bylo v trati „Za Kapličkou“ při úpravě teras pro záhony v zahrádkářské kolonii u nemocnice nalezeno v letech 1964 a 1965 větší množství mladohradištních střepů. Nálezy odtud jsou však známy již od třicátých let tohoto století. V roce 1937 se zde našla celá nádoba a kostěná brusle (Jašková 1970, 115-126).

Obr. 1. Přerov, „Za Kapličkou“. Výběr materiálu. Materialauswahl.

Na jaře 1996 bylo nalezeno větší množství keramických střepeů. Z nich zaujme střepe z okraje nádoby, který je zdoben vlnicí, vrypy a plastickou lištou (obr. 1: 1) a miska se značkou kříže na dně (obr. 1: 2). Nalezenou keramiku lze z větší části zařadit do mladší doby hradištní.

Zdeněk Schenk, Přerov

Literatura:

Jašková, M. 1970: Archeologické nálezy z Přerova. In: Dějiny města Přerova. Ostrava.

Resumé:

Přerov (Bez. Přerov). Feldflur „Za Kapličkou“. Jüngere Burgwallzeit. Oberflächenuntersuchung.

PŘEROV (okr. Přerov)

Horní náměstí č. p. 26. Věteřovská kultura, doba mladohradištní (11.-12. století), středověk (13.-16. století). Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum byl proveden při rekonstrukci suterénu domu čp. 26 na Horním náměstí v Přerově a při úpravách jeho nádvoří částí (parcely č. 330). Poloha je lokalizována na ZM 1:10 000, 1 č. 25-13-12, s. č. 382 mm Z, 246 mm L. Jak v suterénu domu, tak i v jeho nádvořím traktu byla při výzkumu zjištěna stavba obdélného půdorysu o délce 22 m, výzkumem zjištěná šířka objektu je přes 6 m (předpokládána maximální šířka kolem 12 m), delší osou byl tento objekt orientován přibližně ve směru sever-jih. Vnitřní prostor byl dodatečně rozdělen na dvě stejné poloviny vložním průchodem-brány s hrotitým obloukem (výška 2,8 m, šířka 3,3 m). Šířka základového zdiva z pravidelně kladeného lomového kamene je 1,9 m, maximální výše základů v místech severovýchodního nároží dosahovala 1,7 m, v suterénu se dochováno základové zdivo jen do výše kolem 1 m. Celá tato stavba byla založena již přímo na upraveném travertinovém podloží. Její jižní strana překryla zbytky objektu věteřovské kultury, zahloubeného do skalnatého povrchu. Pro datování nově zjištěné stavby byly důležité profily stratigrafie v nádvořím traktu (sondy D a E) a také v suterénu (severní a jižní profil sondy H), kdy její základovou spáru překývaly vrstvy s mladohradištním materiálem. Lze tedy oprávněně předpokládat, že vznik tohoto objektu lze klást na konec 12., případně na samotný počátek 13. století. Jak ze zjištěné archeologické situace vyplývá, jeho existenci ukončila destrukce někdy v průběhu 1. poloviny 15. století (patrně v období husitských válek). Po polovině 15. století vzniklo v nevelké vzdálenosti od severního čela destruované stavby nové opevnění s pozůstatky vchodu, který mohl snad případně souviset s výše zmíněnou bránou v delší přičce stavby. Ale i tyto stavební aktivity

vzaly za své při výstavbě městské fortifikace z doby Pernštejnů na počátku 16. století.

Závěrem lze konstatovat, že základy nově identifikované stavby pod domem čp. 26 na Horním náměstí můžeme považovat za jednu z nejstarších architektur na území města Přerova a předpokládáme, že tento objekt má úzkou souvislost s existencí královského hradu v Přerově, zbudovaného v původním areálu mladohradištního hradiště z 11. a 12. století.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

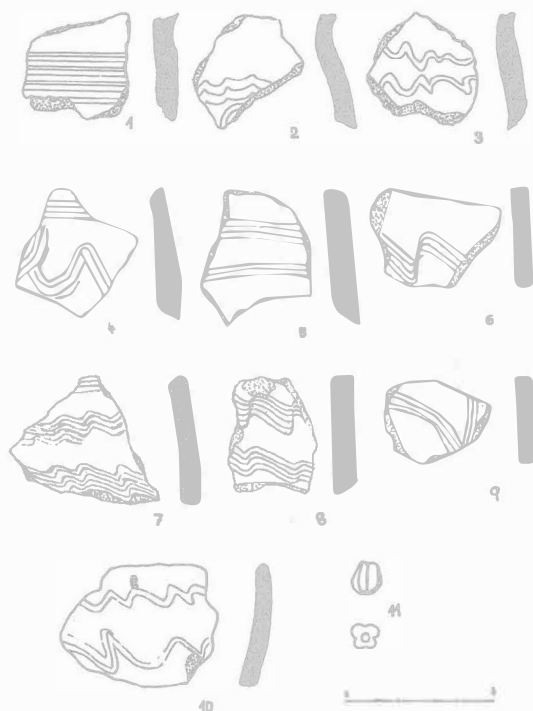
Přerov (Bez. Přerov). Horní Platz Nr. 26. Bronzezeit (Věteřov Gruppe), Jüngere Burgwallzeit (11.-12. Jh.), Mittelalter (13.-16. Jh.). Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)

Polní trať „Díly“. Doba středohradištní. Povrchový sběr.

Na lokalitě sledované povrchovým sběrem od roku 1993 bylo v letech 1996-1998 shromážděno menší množství střepeů z doby středohradištní (obr. 1: 1-10). Ve výzdobě střepeové keramiky převládá motiv vlnice. Z nálezů především zaujme skleněný korálek vyrobený z tmavě zeleného skla (obr. 1: 11).

Zdeněk Schenk, Přerov

Obr. 1. Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). „Díly“. Výběr nálezů z doby středohradištní. Mittelburgwallzeit, Materialauswahl.